

Lääkejäte on ympäristöriski

Lääkkeet ja lääkeainejäämät ovat ongelmajätettä, jotka voivat luontoon joutuessaan aiheuttaa haittaa useille eliöille. Jo pienet määrät lääkeaineita ympäristössä voivat vaikuttaa eläinten käyttäytymiseen ja lisääntymiseen. Jotkin lääkeaineet voivat myös kertyä eläimiin merkittävästi suurempina pitoisuuksina ympäristöön nähden. Näiden kokonaisvaikutusta eläimiin, niiden elinympäristöön ja ravintoketjuun ei tunneta. Esimerkiksi kalalajit voivat olla herkkiä tulehduskipulääkejäämien ja hormonilääkkeiden vaikutuksille, mutta osa vedenpuhdistamoille päätyneestä lääkejätteestä saattaa päätyä pieninä määrinä juomaveteen ja ihmisten käyttöön. Toisaalta hajoamattomat lääkeaineet, kuten antibiootit, voivat kulkeutua myös puhdistamolietteen mukana ympäristöön ja joutua sitä kautta ihmisten ravintoketjuun.

Lääkeaineita kulkeutuu vesistöihin ihmisten aineenvaihdunnan kautta, joko sellaisenaan tai hieman muuttuneina metaboliatuotteina. Osa näistä lääkejäämistä hajoaa itsestään melko nopeasti, mutta jotkut lääkeaineet saattavat säilyä sellaisenaan ja päätyä osaksi luonnon kiertokulkua pitkäksi ajaksi. Merkittävä määrä lääkeainejätteestä syntyy kuitenkin käyttämättömien lääkkeiden vääränlaisen hävittämisen tuloksena. Yliopiston apteekin vuonna 2006 teettämän selvityksen perusteella kotitalouksilta syntyy vuosittain arviolta 200 000 kiloa käyttämätöntä lääkejätettä, josta noin 67 % hävitetään asianmukaisesti ja 60 000 kiloa päätyy luontoon, 27 000 kiloa viemäriin ja 33 000 kiloa sekajätteen mukana. Tarkkoja määriä ei tiedä kukaan.

Asianmukaisen lääkkeenkäytön seurauksena ympäristöön päätyvien lääkkeiden määrään voidaan vaikuttaa vain tehokkaammalla jätevesien puhdistuksella. Sen sijaan jokainen lääkkeitä käyttävä voi omalta osaltaan vaikuttaa siihen, että käyttämättä jääneet lääkkeet hävitetään asianmukaisesti eikä niitä joudu viemäriin tai kotitalousjätteeseen. Apteekit vastaanottavat käyttämättömät ja vanhentuneet lääkkeet maksutta, joten välttämällä tarpeetonta lääkkeenkäyttöä ja palauttamalla käyttämättömät lääkkeet apteekkiin voit vähentää lääkeaineiden aiheuttamaa haittaa ympäristölle.